

Dato: 24. september 2021

Familiepolitisk Netværks høringssvar til udkast om lovændring af dagtilbudsloven

Formålet med lovændringen er at sikre børn adgang til *de* vigtige voksne, som er nødvendige for deres udvikling, læring og trivsel og som børnene er helt afhængige af. Intentionen med loven er, at børnene garanteres den voksenkontakt, som gør dem trygge. En tryghed og tilknytning, som ifølge alle anerkendte faglige autoriteter på området er helt afgørende for deres følelsesmæssige og kognitive udvikling og mestring af livet, herunder regulering af følelser og udvikling af læringskapacitet.

Det er efter vores vurdering dog ikke det, som loven i sin nuværende form sikrer, hvilket vi vil uddybe i nedenstående høringssvar.

Private pasningsordninger

I lovudkastet fastslås det, at de private pasningsordninger skal have mindre i tilskud, da de ikke er forpligtet til at overholde kravet om minimumsnormeringer, som i lovudkastet er beskrevet som et kommunalt gennemsnit baseret på tal fra Danmarks Statistik, der dog ifølge *Omsættertabellen fra Fredensborg, som udregner den reelle normeringer i børnehøjde* (se bilag) ikke afspejler de reelle normeringer i børnehøjde - altså hvor mange personer der reelt er omkring børnene.

Normeringerne i de private pasningsordninger er derimod netop "i børnehøjde", da de private pasningsordninger overholder reglen om minimum 1 voksen pr. 5 børn (som er til stede omkring børnene).

De private pasningsordningers normeringer er derfor – som hovedregel – en del bedre end det niveau, som loven om minimumsnormeringer fastsætter, hvorfor rationalet virker helt uforståeligt, når man på baggrund af normeringer vil straffe de private tilbud.

Det virker med andre ord ganske ulogisk at institutioner, der af egen drift har valgt et højere niveau rent normeringsmæssigt skal straffes med den nye lovgivning. Hvad er rationalt bag dette?

Pædagogers og andet personales søgning til de ikke-kommunale dagtilbud er også medvirkende til, at der ofte er en bedre personaledekning og mere omsorg til børnene her.

- *Vi anbefaler derfor, at kommunerne gennem loven får mulighed for at ikke at nedsætte tilskuddet. Argumentet er ydermere at kommunerne har en stor udfordring med at få rekrutteret personale til dagtilbuddene, også pga. nogle pædagogers fravalg af de off. dagtilbud. Da der er en stor søgning til de mindre tilbud fra forældre både forældre og personale, vil det ikke være i offentlighedens endsige i barnets tarv at gøre det sværere at oprette eller drive private pasningsordninger*

Vi har en normerings- og rekrutteringskrise i dagtilbuddene, hvilket også i den grad skaber en trivselskrise, både hos personalet men ikke mindst hos de helt små børn.

Derfor må det være en bunden opgave, at denne lov tænker de private pasningstilbud ind som en del af løsningen, i stedet for som i det foreliggende at forringe deres muligheder og kvalitet.

Gennemsigtighed ift. krav om minimumsnormering

I lovudkastet står flere steder anført, at der stilles krav om minimumsnormeringer som et kommunalt gennemsnit. Vi mener dog at det er nødvendigt at være meget mere specifik.

I hele debatten om minimumsnormeringer har vi oplevet stor usikkerhed om hvad minimumsnormeringer reelt betyder. Taler vi om et gennemsnit, taler vi om hvor meget personale der er ansat på den enkelte institution, eller taler vi om hvor mange voksne der reelt tager sig af børnene ude på stuerne.

Mange aktører, også politikere, antager, at det der i forhandlingerne omtales som minimumsnormeringer angiver hvor mange voksne der i det daglige er sammen med børnene på stuerne. Det er slet ikke tilfældet med denne aftale.

Derfor foreslår vi, at lovteksten er mere specifik på dette område og nøjagtigt angiver, fx i form af faktabokse eller link til Danmarks Statistik, hvad begrebet minimumsnormeringer ifølge lovteksten rent faktisk dækker over.

- *Vi anbefaler derfor, at hele lovdokumentet gennemgås for steder, hvor det giver anledning til tvivl, hvad der i teksten menes med minimumsnormeringerne 1:3 og 1:6.*
- *Vi forventer, at det i lovteksten gøres klart og tydeligt for alle interessenter og også for lovgiverne, at minimumsnormeringer som et kommunalt gennemsnit baseret på tal fra Danmarks Statistik, fratrukket ledere, ikke er ensbetydende med, at der i det enkelte dagtilbud og på den enkelte stue er minimumsnormeringer. Det fremgår ikke på nuværende tidspunkt.*

Den økonomiske ramme bør justeres ift. Fredensborg-tabellen

Det står i formålet for denne lov, at vi i Danmark ønsker at være det bedste land i verden, at være barn i. At være barn i Danmark betyder de facto, at rigtig meget tid tilbringes i institution. Over 90 procent af alle børn under 5 år er i dagtilbud i Danmark – det er i international sammenhæng helt enestående.

Når så mange børns trivsel og velfærd er på spil, er vi efter vores opfattelse moralsk forpligtet til som samfund at gøre mere, end hvad denne lov lægger op til. Kan vi ikke sikre 9 ud af 10 børn en tryk hverdag, må vi ændre vores "samfundskontrakt", så færre børn skal i institution.

Med den nuværende økonomiske ramme kan loven sikre normeringer, der nok ser pæne ud "på papiret", men ikke normeringer, som både forskere og fagfolk angiver er nødvendige for at skabe acceptable rammer for børnene.

- *Vi anbefaler at Omsættertabellen fra Fredensborg kommune (se bilag), som udregner den reelle normering i børnehøjde, anvendes som udgangspunkt for budgettering (se bilag). Dette vil – ikke overraskende - kræve en forøgelse af budgettet med ca. 35 procent. Omsættertabellen afspejler hvor meget tid personalet bruger på andet arbejde end "tid med børnene" og baserer sig på Digitaliseringsstyrelsens rapport om kulegravning af dagtilbudsområdet (se bilag).*

Der er i juridisk forstand tale om brud på dagtilbudslov

Lovudkastet citerer forskning der peger på, at kontakten mellem voksen og barn er den mest betydningsfulde faktor for børns udvikling i dagtilbud. Dette bekræftes af talrige udviklingspsykologer, bl.a. professor Dion Sommer, der siden ca. 2008 talrige gange har forsøgt at rejse problemet med for få voksne i dagtilbud. Flere af disse faglige autoriteter har også anført, at institutionerne som de har udviklet sig, ikke overholder dagtilbudsloven, fordi de ikke kan - selv ikke under optimale ledelsesforhold - sikre børns trivsel, læring og udvikling.

Små børn har uomtvisteligt behov for tryk gennem nærværende, omsorgsfulde og tilgængelige voksne, og det sikres ikke med denne version af loven. Det er i vores optik, grænsende til offentligt omsorgssvigt af børn.

- *Vi anbefaler at ministeren snarest muligt fastsætter nærmere regler for den specifikke opgørelsesmetode (lovudkastet side 9) med det formål gennem denne lov at garantere, at dagtilbudsloven fremover overholdes.*

Klageadgang

Der er i lovudkastet ikke angivet mulighed for klageadgang.

- ***Vi anbefaler at det fremgår hvor og hvordan man som forældre kan rette en klage over de normeringer, man måtte opleve i sit barns dagtilbud. Det bør i alle kommuner være klart og tydeligt hvordan og hvor man kan klage.***

Tilsyn

I forhold til tilsyn i daginstitutioner bør det fremgå, hvordan normeringerne spiller ind i den kvalitet, der opleves eller observeres i dagtilbuddet.

- ***Vi anbefaler, at pædagogisk tilsyn i kommunerne pålægges at have fokus på normeringerne og deres betydning for emnet for tilsynet. Herunder at de ansatte i et dagtilbud skal høres om hvordan normeringen evt. spiller ind i relation til det pågældende tilsyns emne.***

Præcisering af værdien af omsorg og tilknytning

Til sidst vil vi pege på behovet for, at der generelt er et større fokus på værdien af omsorg og tryk tilknytning som det helt essentielle fundament, som alt andet udvikler sig fra, når det gælder små børn (talrige kilder, bl.a. Dion Sommer og Grethe Kragh-Müller).

Vi oplever at lovgivningen på dagtilbudsområdet er på vej ud ad en glidebane - væk fra et fokus på barnets sunde udvikling og mere og mere i retning af et ensidigt fokus på kognitiv læring, hvilket ikke fremmer børnenes hele udvikling til stærke, robuste voksne.

- ***Vi anbefaler, at man i lovtæksten præciserer vigtigheden af omsorg og tryk tilknytning ift. børns udvikling, læring og trivsel, også som et afgørende formål med samværet mellem børn og de ansatte.***

Med venlig hilsen for Familiepolitisk Netværk

Nanna Høyrup Andersen

vuggestuepædagog og daglig leder af Familiepolitisk Netværk

Karen Lumholt

medstifter og talsperson for Familiepolitisk Netværk

Familiepolitisk Netværk er et tværfagligt og tværpolitisk netværk grundlagt i 2014, som har 11.000 medlemmer. Vi er forældre, pædagoger, institutionsledere, sundhedsplejersker, jordemødre, psykologer, forskere, og kommunalpolitikere, der alle er optaget af at sikre bedre vilkår for danske børnefamilier, se www.fampol.dk